

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 50/2023-44

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], Poľská republika, t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Žilina, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bauer s. r. o., IČO 47 254 874, Dénešova 19, Košice, proti postupu Okresného súdu Košice II v konaní sp. zn. 7Tp 33/2022 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Košice II v konaní sp. zn. 7Tp 33/2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré mu **je** Okresný súd Košice II **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Košice II **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **758,53 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevychováje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. III. ÚS 50/2023-25 zo 7. februára 2023 prijal ústavný súd na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručенú ústavnému súdu 2. decembra 2022 v časti namietaného

porušenia základného práva osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom uvedeného okresného súdu v označenom konaní. Sťažovateľ navrhuje prikázať okresnému súdu prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu a priznať mu primerané finančné zadosťučinenie 5 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti, predložených príloh a predložených vyjadrení účastníkov konania vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa z 27. októbra 2022 vznesené obvinenie pre zločin porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru, ktorý bol spáchaný v súbehu s prečinom nedovolenej výroby liehu, tabaku a tabakových výrobkov spáchaných organizovanou skupinou. Uznesením sudcu pre prípravné konanie z 28. októbra 2022 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, súd neprijal písomný sľub sťažovateľa, nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka a neprijal peňažnú záruku. Na výkon väzby mu bol určený Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Košice. Väzba sťažovateľa začala plynúť 26. októbra 2022 od momentu jeho zadržania.

4. Príkazom prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) z 31. októbra 2022 bol sťažovateľ premiestnený do Ústavu na výkon väzby a ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Žiline.

5. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu sťažnosť do zápisnice už 28. októbra 2022, písomná sťažnosť sťažovateľa bola okresnému súdu doručená 2. novembra 2022, písomné zdôvodnenie sťažnosti prokurátora 8. novembra 2022. Písomné vyhotovenie uznesenia bolo vypracované 4. novembra 2022, prokurátorovi bolo doručené 14. novembra 2022, obhajcovi a prekladateľovi z jazyka poľského 16. novembra 2022. Prekladateľ vyhotovil preklad uznesenia o vzatí sťažovateľa do väzby v priebehu štyroch dní 20. novembra 2022, sťažovateľovi bol doručený 29. novembra 2022. Obhajca sťažovateľa doplnil zdôvodnenie sťažnosti podaním z 25. novembra 2022, prokurátor sa k nemu vyjadril v písomnom podaní doručenom 30. novembra 2022. Okresný súd predložil spisový materiál Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“ alebo „sťažnostný súd“) 2. decembra 2022. Sťažnostný súd rozhodol uznesením z 9. decembra 2022, ktorým vyhovel sťažnosti prokurátora a vzal sťažovateľa do väzby aj z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Písomné vyhotovenie uznesenia bolo prvostupňovému súdu doručené 19. decembra 2022, obhajcovi sťažovateľa bolo doručené 2. januára 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. V argumentácii sťažovateľ uvádza, že jeho sťažnosťou proti uzneseniu o vzatí do väzby, ktorú zahlásil už 28. októbra 2022, sa do podania ústavnej sťažnosti, teda 33 dní, nezaoberal sťažnostný krajský súd bez akéhokoľvek pričinenia sťažovateľa. Vec totiž ani k 1. decembru 2022 nebola sťažnostnému súdu predložená. Okresnému súdu trvalo 18 dní napadnuté uznesenie doručiť. Takýto postup okresného súdu je podľa neho v hrubom rozpore s ustanovením § 2 ods. 6 Trestného poriadku a v rozpore s ním uvedenými právami podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a najmä čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ani preklad napadnutého uznesenia do poľštiny nemôže byť takou okolnosťou,

ktorá by významne prispela k predĺženiu lehoty a nie je ňou ani rozsah trestnej veci či spisu a nejde o skutkovo a ani právne náročnú vec.

7. Sťažnosť sťažovateľ odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu 25. novembra 2022, no len čiastočne, a to z toho dôvodu, že mu nebolo včas doručené napadnuté uznesenie preložené do poľského jazyka, a aj z toho dôvodu, že bol 31. októbra 2022 príkazom krajskej prokuratúry premiestnený z Košíc do Ústavu na výkon väzby v Žiline.

8. S prihliadnutím na predmet namietaného konania sťažovateľ žiada priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur, pretože ho okresný súd vystavil pocitom nespravodlivosti, beznádeje a právnej neistoty.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

9. Okresný súd zhrnul skutočnosti vyplývajúce z obsahu trestného spisu tak, ako sú uvedené v bode 3 až 5 uznesenia. Zároveň zdôraznil, že písomné vyhotovenie rozhodnutia bolo vyhotovené 4. novembra 2022 a ešte počas plynutia zákonnej 10-dňovej lehoty na vypracovanie uznesenia (§ 180 a § 172 ods. 3 Trestného poriadku) bolo expedované. Rozhodnutie sťažnostného súdu bolo obhajcovi sťažovateľa po uložení zásielky 27. decembra 2022 doručené 2. januára 2023, keď si obhajca zásielku prevzal.

10. Okresný súd konštatoval, že postupoval vo veci plynule, vybavoval ju prednostne a urýchlene. Preklad uznesenia do poľského jazyka objektívne predĺžil časový interval na predloženie spisu, ktorý vyžaduje, aby mal pred svojím rozhodovaním vykázané doručenie u všetkých osôb, ktorým bolo vypravené, a aby mu boli predložené zdôvodnenia sťažnosti.

III.2. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ vo vzťahu k namietanému postupu okresného súdu opakovane pripomenul, že vyhotovenie a doručovanie uznesenia o vzatí sťažovateľa do väzby trvalo niekoľko týždňov, pričom preklad do poľského jazyka, ktorý bol vyhotovený do štyroch dní, nebol objektívnym dôvodom na dĺžku trvania tohto postupu. Doplnil, že hoci sťažnostný súd rozhodol 9. decembra 2022, t. j. do siedmich dní od predloženia sťažnosti, sťažovateľovi bolo rozhodnutie preložené do poľského jazyka doručené až 3. februára 2023. V ďalšom sťažovateľ uvádza, že ani v následnom konaní všeobecných súdov pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby zo 14. decembra 2022 nekonal okresný súd prioritne, a preto sťažovateľ podal 28. februára 2023 ďalšiu ústavnú sťažnosť, ktorá je na ústavnom súde vedená pod sp. zn. Rvp 1743/2023 (správne ide o Rvp 547/2023, pozn.). Sťažovateľ tiež tvrdí, že ako v trestnom konaní, tak aj pri rozhodovaní o väzbe sú okresným súdom porušované jeho práva ustanovením náhradného obhajcu, čo zas namietal v ústavnej sťažnosti z 13. marca 2023 (vedenej pod sp. zn. I. ÚS 179/2023, pozn.).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd pri posudzovaní porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že všeobecné súdy o vzatí do väzby, resp. o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby, nerozhodli urýchlene, vychádza nielen z judikatúry ústavného súdu, ale aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Zároveň ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní lehôt, v ktorých všeobecné súdy rozhodli, je použiteľná judikatúra ESLP týkajúca sa porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru.

13. O väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene. Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti a končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, prípadne doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, sa posudzuje podľa okolností prípadu. Spravidla však požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 147/2011, III. ÚS 211/2022).

14. Čo sa týka lehôt, ktoré boli zo strany ESLP posúdené v súvislosti s rozhodovaním vo väzobných veciach ako neprimerané, ústavný súd poukazuje na vec Jablonski proti Poľsku (sťažnosť č. 33492/96, 21. 12. 2000), v ktorej bolo neprimeraných 43 dní; vec Nikolov v. Bulharsko (sťažnosť č. 38884/97, 30. 1. 2003) s konštatovaním neprimeraných 42 dní a prípad G. B. v. Švajčiarsku (sťažnosť č. 27426/95, 30. 11. 2000) s neprimeranými 32 dňami (III. ÚS 414/2021).

15. Vo veci Vejmolá v. Česká republika (sťažnosť č. 57246/00, 25. 10. 2005) ESLP zdôraznil, že čl. 5 ods. 4 dohovoru tiež zakotvuje právo na doručenie súdneho rozhodnutia, ktoré sa týka zákonnosti zadržania v krátkom čase. Z uvedeného rozhodnutia rovnako vyplýva, že štát, ktorý rozhoduje o väzbe v dvojinstančnom konaní, musí v zásade poskytnúť zadržaným osobám rovnaké záruky tak pri odvolaní, ako aj v prvostupňovom konaní, pričom požiadavka dodržania „krátkej lehoty“ nepochybne predstavuje jednu z nich (III. ÚS 414/2021).

16. Aj vo veci Osváthová proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 15684/05, ods. 71, 21. 12. 2020) ESLP zopakoval, že podľa jeho rozhodovacej činnosti lehota, ktorá sa na účely čl. 5 ods. 4 dohovoru posudzuje, začína podaním žiadosti vnútroštátnemu orgánu a v prípade, že rozhodnutie nie je verejne vyhlásené, sa lehota končí v momente, keď je rozhodnutie komunikované (doručené) sťažovateľovi alebo jeho právnenému zástupcovi (pozri mutatis mutandis Koendjibiharie proti Holandsku, rozsudok z 25. 10. 1990, séria č. 185-B, § 28; Singh proti Českej republike, č. 60538/00, § 74, 25. 1. 2005; a Cabala proti Slovenskej republike, č. 8607/02, § 68, 6. 9. 2007). V tomto prípade za začiatok lehoty ESLP považoval moment ústneho zahlásenia sťažnosti po vydaní uznesenia o vzatí sťažovateľky do väzby.

17. Ako vyplýva zo skutkového stavu, ktorý ústavný súd zistil, od zahlásenia sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby (28. októbra 2022) do doručenia rozhodnutia sťažnostného súdu obhajcovi sťažovateľa (2. januára 2023) uplynula doba 66 dní. Išlo pritom o rozhodovanie na jednom stupni o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa. Ak od tejto doby odpočítame 17 dní, počas ktorých sa spis nachádzal na sťažnostnom súde (od 2. decembra 2022

do 19. decembra 2022), ktorého sťažovateľ v petite sťažnosti ako porušovateľa práv neoznačil, doba konania na okresnom súde trvala 49 dní.

18. Pri hodnotení okolností konkrétneho prípadu sťažovateľa považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že v čase podania ústavnej sťažnosti (2. decembra 2022) sťažovateľ ešte nemal vedomosť o predložení veci sťažnostnému súdu a vychádzal z potvrdenia získaného z krajského súdu z 1. decembra 2022, že jeho väzobná vec sa tam ešte nenachádza. Skutočnosť, že sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti teda neoznačil ako porušovateľa aj krajský súd, je preto celkom logická, avšak znemožnil tým ústavnému súdu posúdiť postup krajského súdu, a tým aj celkovú dobu trvania konania o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí sťažovateľa do väzby. Sťažovateľ mal možnosť následne petit ústavnej sťažnosti v tomto smere doplniť, to však neurobil.

19. Napriek uvedenému považuje ústavný súd dobu 49 dní postupu okresného súdu v konaní o väzobnej veci sťažovateľa za neprimeranú v zmysle už uvedenej judikatúry ústavného súdu ako aj ESLP. Postup okresného súdu pritom spočíval vo vyhotovení a doručovaní uznesenia, doručovaní vzájomných vyjadrení strán a následnom doručovaní uznesenia sťažnostného súdu.

20. Argument okresného súdu o tom, že preklad uznesenia okresného súdu do poľského jazyka prispel k celkovej dĺžke tohto konania, podľa ústavného súdu neobstojí, keďže preklad bol realizovaný v lehote 4 dní. Rozhodnutie okresného súdu bolo vyhotovené po ôsmich dňoch od jeho vyhlásenia a trvalo ďalších 6 dní, kým bolo vypravené. Hoci bolo vyhotovené v zákonom stanovenej lehote, ústavný súd už uviedol (III. ÚS 414/2021), že nie je možné iba mechanickým posúdením dodržania procesných lehôt na vyhotovenie písomného rozhodnutia dospieť k záveru o tom, že sťažovateľom uvedené práva porušené neboli. Ďalšie týždne trvalo doručovanie poľského prekladu uznesenia sťažovateľovi a vzájomné zasielanie odôvodnení a vyjadrení strán. Zdlhavosti doručovania isto neprispela ani skutočnosť, že bol sťažovateľ už 31. októbra 2022 na základe príkazu prokurátora premiestnený do ústavu na výkon väzby v Žiline, hoci v jeho väzobnej veci rozhodoval Okresný súd v Košiciach.

21. Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

22. Ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľa, aby ho neodkladne prepustil z väzby na slobodu (bod 4 výroku nálezu). Porušenie procesných garancií, ktoré musia byť pri rozhodovaní o väzbe dodržané, nemusí mať automaticky za následok prepustenie obvineného z väzby na slobodu, pretože samo osebe nemôže spochybniť zákonnosť väzby samotnej vrátane jej právneho titulu (súdneho rozhodnutia, o ktoré sa trvanie väzby opiera). Ústavný súd teda rozlišuje medzi zákonnosťou a ústavnou konformnosťou väzby samotnej a zákonnosťou a ústavnou konformnosťou procesného postupu súdu pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu (napr. II. ÚS 318/2018, II. ÚS 34/2021).

23. Ústavný súd podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur (bod 2 výroku nálezu). Pri rozhodovaní o výške finančného zadosťučinenia prihliadal ústavný súd

hlavne na dĺžku právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal a ktorá bola odstránená až po uplynutí 66 dní, hoci nie celú dĺžku tejto doby možno pričítať na ťarchu okresného súdu.

V.

Trovy konania

24. V súlade s § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal ústavný súd podľa výsledku konania sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia (bod 3 výroku tohto nálezu).

25. Pri výpočte náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky (1/6 výpočtového základu) za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 predstavuje sumu 193,83 eur a v roku 2023 sumu 208,67 eur. Náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (1/100 výpočtového základu) v roku 2022 predstavuje sumu 11,63 eur a v roku 2023 sumu 12,52 eur.

26. Trovy konania sťažovateľa pozostávajú z tarifnej odmeny právneho zástupcu sťažovateľa za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu) v roku 2022 a jeden právny úkon právnej služby (vyjadrenie) v roku 2023, t. j. sumu 596,33 eur a z nároku na náhradu hotových výdavkov právneho zástupcu 35,78 eur, spolu v sume 632,11 eur. Vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty, k tejto sume treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 126,42 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2023

Robert Šorl
predseda senátu